

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Primo co[n]tra eos qui manus in clericos vel p[er]sonas ecclesiasticas
inijciunt remere violentas

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

nica & legalia edicta sint statuta. et diuer
 se etiam a diuersis nris predecessibus
 ac maioribus sup hoc puides emana
 runt. nri quia excrecente malicia quoru
 dam zelū dei nō habentiu. noua graua
 mina. exactiōes et aduocaciones pra
 uas. et detestabiles. cōtra ecclesiā dei. et
 ecclesiasticas psonas machinātiū. ipa ec
 clesia p statuta et puides hmoi a suis
 oppressionibus. q̄s patit a diuersis. nul
 laremo subleuat. Nos cōsiderātes. q̄
 cōtra diuersas et innumerabiles tribu
 laciones et iniurias. q̄ a nōnullis q̄ no
 men dñi inuacūū recipe nō formidāt. et
 solo noīe se gloriānt chustianos. eccle
 sias et ecclesiasticis psonis frequentē et
 marie modernis t̄pibus inferunt. pau
 cissimi mo nulli etiā ecclesie deuotōū
 se opponit licet ex debito oēs ad hoc eē
 debeāt obligati. Et marie locoꝝ mode
 ratores et iudices seculares. q̄ ex impia
 li etiā p̄stitutiōe. ad vlciscendū ecclesia
 rum et ecclesie ministrōū iniurias et sa
 crilegos sunt astricti. Ad expectatō q̄
 ab eis vltio iuriarū exposcat. ppter qd̄
 cōtingit malos in malo plus aiari. et ec
 clesiam cū nō sit q̄ p̄oletur eā sentire in
 rebus. et psonis multiplex detrimentū
 Volētes itaq̄ incurtib⁹ malorū. se erū
 gentiū ex aduerso p̄ ecclesiā dei. et eccle
 siasticā libertatē. cohercione q̄ possum⁹
 obuiare. saluis et in suo robore duratu
 ris cōstitutionib⁹. et ordinationib⁹ pre
 decessorū nrorū. p̄ q̄s ecclesijs et eccle
 siasticis psonis in suis libertatib⁹ ē p̄
 spe. nri. quas nos innouamus. et app̄ba
 mus et precipimus p̄ nraz ciuitatē et
 diocesim inuolabiliter obseruari. Sal
 uis etiā iuribus p̄latorū et ecclesiarum
 et cōsuetudinib⁹ licitis et honestis. ele
 ctionib⁹ tā in prelaturis q̄ beneficijis.
 correctōibus et ordinationib⁹. ac alijs
 libertatib⁹ hucusq̄ in ecclesijs habitis
 et seruatis. que oia et singula ipis eccle
 sijs et ecclesiasticis psonis. cōfirmamus

et firma ac illibata volumus pmanere.
 de cōmuni p̄silio et assensu capituli nri
 et oim p̄latorū. et ecclesiarū et cleri ciui
 tatis et diocesi Coloni. et ad illoꝝ soli
 citā instantiā. vt p̄scriptorū coherceat
 audacia. et possint viri ecclesiastici tū
 int̄ ip̄obos diuinis obsequijs feruent
 eius insudare.

Cōtra iniectores manū in clericos

Tardimus vt sacrilegi q̄ suadē
 te diabolo. dei timore postposi
 to. manus inijciūt in clericū vel
 alias psonas ecclesiasticas et religiosas
 temere violētas et ex hoc incidunt in
 excōicatiōis sniaz canonis tā p̄latis. p̄
 frequētē denūciationē. et cōmunionis
 denegationē. recōciliationis gratiā q̄
 rere. et de offensa satisfacere cōpellant
 Si de iniectiōe hmoi cōstituerit p̄ facti
 euidentia. vel publicā famā. vel aliā su
 dem corā loci ordinario faciendā. p̄ iura
 mentū iniuriā passi. si fuerit p̄sona ho
 nestā et fide digna. vel p̄ testes in loco
 in quo sacrilegi domiciliū habuerint. et
 in quo sacrilegiū cōmittit Si cōmittēs
 dñs loci fuerit. cesset a diuinis. et ipi sa
 crilegi p̄ oēs ecclesias cōuentuales et
 prochiales. ac capellas ciuitatis Coloni
 li iniuria in ciuitate cōmittitur. et singu
 lis diebus dominicis et festiuis excō
 muniari publice. et noiatiz si eoz noīa
 sciri poterūt alioquin in genere nūcien
 tur. Si iniuria extra ciuitatē cōmittat
 sicut denūciantur p̄ oēs ecclesias con
 uentuales prochiales. ac capellas decan
 tatus illius vel etiā archidiaconatus
 io quo hoc cōtingit Ita tñ. q̄ nihilōmi
 nus ad denūciationē eorundē pro ipso
 forefacto vbiq̄ cōmisso. et infra ciui
 tatem et extra vltra pcedat p̄ loci ordi
 narium put hoc visum fuerit expedire.
 Si vero dicti sacrilegi hmoi denūcia
 tionem sustinuerint minime satisfacten
 tes. ex tunc singulis diebus dñicis et

festinis campanis pulsatis et candelis ex
 tinctis. p. ecclesias cōuentuales prochi
 a et capellas. vt proxime dictū est de
 nūciatur excoicari. et ab oibus artius
 uitandi. donec leso. nobis et ecclesie sa
 tisfecerint pperenter et euidēt. Donec
 auctoritate apostolica absolutiois be
 neficiū psequat. Quod si p dimidiū aū in
 excoicatione pstituerint. hmoi denūciat
 rōntib⁹ vltipēf. si laici nobiles fuerint
 hmoi sacrilegiū pmitterēs. terra et eoz
 districtus si eos habuerint ipō facto ec
 clesiastico suppositi sint interdicto. quod
 nullaten⁹ relaxet nisi de pmissio fuerit
 legitime satisfactū. Si at fuerit alij q̄ no
 biles. dñi terreni quoz districtibus man
 nent. extūc moneant p loci ordinariū.
 vt dictos sacrilegos cōpellāt p bonoz
 que in suis habent. et districtibus subtra
 ctionē. vel quēcūq̄ alium modū vt ipi
 sacrilegi satisfaciāt. et absolutiois bene
 ficii requirant. Et si ipi dñi negligētes
 fuerint. extūc p loci ordinariū ex cōmu
 nicentur. qd si sustinuerint animo indu
 rato vsq̄ ad annū. extūc terra eozum
 ecclesiastico sit supposita interdicto. Sal
 nis penus p delinquētes hmoi ac pici
 pantes pstituti ad q̄s pcedat nihilor
 minus p̄ hoc visuz fuerit expedire.

**Cōtra incendiarios et effractoies bo
 noz ecclesiarū et monasteriorum.**

**Item cōtra incendiarios et effra
 ctiores ecclesiarū. et monasterio
 rum. cū ipō facto sint excoicati.**
 Eodē mō procedi statuimus et mādam⁹
 adficiētes. vt si habuerint terram vel
 districtū. illa post tres mēses a tpe ppe
 trati criminis ecclesiastico supposita sint
 interdicto. Cū at incendiarij rerū et bo
 norum ecclesiarum et monasteriorum
 sint tanq̄ sacrilegi excoicandi. Statu
 mus. vt tales moneant noiātim. si eozū
 nota sciri potuerint. alioquin in genere
 p ordinariū loci. in quo cōmitti conti

git hmoi forefactum. vt infra septē dies
 a die monitionis satisficiant. alioquin
 idē ordinariū extūc sine dilatioe ipos
 excoicet. et excoicatos denūciat. et sa
 ciat nūciari in locis vbi hoc visum fue
 rit expedire. ita q̄ nisi infra quidētiā a
 tpe excoicationis et denūciationis sa
 tisfecerint. extūc singulis diebus dñis
 et festiuis campanis pulsatis et cā
 delis extinctis p oēs ecclesias cōuentu
 ales. prochiales et capellas ciuitatis. si
 in ciuitate cōingit vel decemāt⁹ vel arc
 hidiaconatus illius loci. excoicati pue
 blice nūciantur. Sicut de incendiarijs
 ecclesiarum ē pmissum. Et si per sex mē
 ses in excoicatione contumaciter pste
 rint. si habent districtus illi sint extūc
 interdicti. aliorū autem districtus non
 habentiū. dñi moneantur et procedatur
 sicut superius de interdictibus manuum
 continetur. *ubi r. omnia p̄ q̄ m. et
 ubi q̄to*

**Contra violatores emunitatum et
 dotum ecclesiarum.**

**Item statuimus de his qui vio
 lant ecclesiarū emunitates seu
 dotes. vt violatoēs hmoi. vide
 licet qui hoiez de emunitate seu dote ce
 traxerint. vel aliaz rem abstulerint. vel
 modo alio eam presumpserint violare
 quos nos tanq̄ sacrilegos in his scripl.
 excoicamus. Simili modo quo dixim⁹
 de incendiarijs bonozum ecclesiarū pue
 blice excoicati denūciantur. Et si plu
 res fuerint. vel iudex secularis q̄ hmoi
 violētiā fecerint. locus in quo tales do
 miciliū habuerint. sit ipō facto interdic
 tus. Et in loco vbi emunitas lesa ē cess
 scur a diuinis.**

**Cōtra raptos et inuasores bonozū
 ecclesiarum et ecclesiasticaz psonarum.**

Item ad repūmenduz impostū